

Spm. nr. S 498

10) Til boligministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil regeringen sørge for, at der gives fri proces til samtlige lejere, der anlægger retssager eller bliver støvnet i sager om lejeforhøjelserne på 4 kr. pr. m², som ministeren har opfordret lejerne til at klage til huslejenævnet over?«

Skriftlig begrundelse

På grund af den holdning, udlejerne har indtaget i sagen, kan det forudses, at sagerne ikke vil stoppe i huslejenævne. Spørgsmålet om, hvorvidt udlejerne kan opkræve huslejeforhøjelserne, vil sikkert blive genstand for retssager i boligretter, landsretter og Højesteret.

Når spørgsmålet om nogle år har fundet en endelig afgørelse ved domstolene, reterer spørgsmålet om tilbagebetaling af lejeforhøjelserne for den del af de 200.000 lejere, som har betalt lejeforhøjelserne i overensstemmelse med udlejernes opkrævninger. Det bliver genstand for nye retssager, når udlejerne »glemmer« at betale pengene tilbage.

Lejerne kan ikke på forhånd være sikre på at få fri proces i disse retssager, fordi der nogle gange gives afslag på fri proces, hvis sagens værdi ikke står i forhold til omkostningerne.

Forsikringsselskaberne kan give afslag på retshjælpsdækning med samme begrundelse. Lejere, der ikke opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces, risikerer sagsomkostninger mindst svarende til selvriskoen på 2.500 kr. i betingelserne for at få retshjælp via deres forsikringsselskab eller mere, hvis lejerne ikke har tegnet en forsikring.

Da ansvaret for lejelovsændringerne alene kan tilskrives Boligministeriet og regeringspartierne, er det eneste rimelige, at staten betaler sagsomkostningerne for lejerne.

Keld Albrechtsen (EL):

Når jeg har stillet dette spørgsmål, er det jo, fordi vi har det problem, at vi har fået nogle huslejenævnskendelser, som er gået lejerne imod i spørgsmålet om stigninger på 4 kr. pr. m² på huslejen. Og jeg går ud fra, at ministeren også opfatter det således, at disse kendelser i virkeligheden er gået regeringen imod.

Der er to logiske muligheder, enten at det er loven, det er galt med, eller også at det er husle-

jenævnets evne til at bedømme loven, det er galt med. Vi ved endnu ikke, hvilken af de to muligheder det er. Jeg er bange for, at det er loven, det er galt med. Men når nu ministeren overlader det til lejerne at føre denne kamp, synes vi i hvert fald, at så må der som minimum sikres fri proces for lejerne i denne sag.

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Keld Albrechtsen, at sådan som det ligger i dag, kan regeringen jo ikke garantere, at samtlige lejere, der involveres i retssager vedrørende ændring af lejelovens § 20 – for det er den, vi taler om – vil kunne få fri proces, da meddelelse af fri proces forudsætter en konkret stillingtagen til ansøgningen. Og efter retsplejeloven kan en person meddeles fri proces, for det første hvis han eller hun skønnes at have en rimelig grund til at føre proces, og for det andet hvis han eller hun ikke uden at lide væsentlige afsavn kan betale de omkostninger, der forbundet med sagen.

Herudover kan Justitsministeriet meddele fri proces, når særlige grunde taler derfor, selv om ovennævnte betingelser ikke er opfyldt. Det gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter, som er af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgens sociale eller erhvervs-mæssige situation.

Justitsministeren har oplyst, at det ifølge sagens natur ikke er muligt på forhånd at tage stilling til, om retsplejelovens betingelser for at meddele fri proces i disse sager vil være opfyldt. Justitsministeriet har dog tilføjet, at man i almindelighed er imødekommende over for ansøgninger fra privatpersoner om fri proces, i det omfang der er tale om at få afklaret foreliggende retsspørgsmål af principiel karakter.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu vil jeg godt minde ministeren om det svar, som han gav til mig i en skriftlig besvarelse i går, hvor han skriver, at han erkender, at det havde været ønskeligt, om sammenhængen var fremgået klarere i loven. Altså med andre ord, om lovgrundlaget havde været i orden. Men ministeren vil altså afvente den ankesag, der venter.

Så er det jo sådan, at det godt kan være, at der er en enkelt lejer, der kan få fri proces under henvisning til, at det er en principiel sag; men dette her kan jo komme til at dreje sig om tusindvis af sager.

Derfor er det, jeg spørger, om regeringen så